

‘Ολομελείας ἔργον, ἐλπίζω δὲ βασίμως, ὅτι διὰ τῆς ἐγνωσμένης θεληματικότητος καὶ δραστηριότητός σας θὰ προωθηθῆ ἀποτελεσματικῶς κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς προεδρίας σας ἢ ἐπίλυσις καὶ ἄλλων ζητημάτων τῆς ᾿Ακαδημίας καὶ τὸ ᾿Εθνικὸν τοῦτο ἴδρυμα θὰ ἐξακολουθήσῃ νὰ προχωρῆ σταθερῶς πρὸς τὴν πληρεστέραν ἀνταπόκρισιν εἰς τὰς περὶ αὐτοῦ προσδοκίας τοῦ ἔθνους καὶ τοῦ πνευματικοῦ κόσμου τῆς ἀλλοδαπῆς, τοῦλάχιστον τῶν φίλων τῆς χώρας ταύτης. Παρακαλῶ λοιπὸν νὰ καταλάβητε τὴν προεδρικὴν σας θέσιν καὶ τὸν ᾿Αντιπρόεδρον κ. Θωμόπουλον τὴν ἰδικήν του.

Ὁ κ. Ἰωάνν. Τρικκαλινὸς ἀκολούθως, καταλαβὼν τὴν θέσιν του ὡς Προέδρου κατὰ τὸ ἔτος 1961 καὶ εὐχαριστήσας διὰ τὴν ἐκλογὴν του, ἐδήλωσεν ὅτι θὰ καταβάλῃ πάσας τὰς δυνατὰς προσπάθειάς διὰ τὴν πραγμάτωσιν τῶν σκοπῶν τοῦ Ἰδρύματος συμφώνως πρὸς τὸν ᾿Οργανισμὸν καὶ τὰς ἀποφάσεις τῆς ᾿Ολομελείας καὶ τῆς Συγκλήτου.

ΑΓΓΕΛΙΑ ΘΑΝΑΤΟΥ

Ὁ Πρόεδρος κ. Ἰωάνν. Τρικκαλινὸς ἀγγέλλει τὸν θάνατον τοῦ τακτικοῦ μέλους τῆς ᾿Ακαδημίας ᾿Αριστοτέλους Κούζη, συμβάντα τὴν 17ην Ἰανουαρίου ἐ.ξ., καὶ ἐξαίρει διὰ βραχέων τὸ ἐπιστημονικὸν ἔργον, τὴν δρᾶσιν καὶ τὴν ἐν γένει προσωπικότητα τοῦ ἐκλιπόντος ᾿Ακαδημαϊκοῦ.

ΚΑΤΑΘΕΣΙΣ ΕΣΦΡΑΓΙΣΜΕΝΩΝ ΦΑΚΕΛΩΝ

Ἐγκρίνεται ἡ κατὰθεσις εἰς τὸ ᾿Αρχεῖον τῆς ᾿Ακαδημίας τῶν ὑποβληθέντων ἐσφραγισμένων φακέλων ὑπὸ τῶν 1) Θ. Σιώκου, 2) Γ. Ἀλεξανδράκη καὶ 3) Σ. Κουτρομπᾶ.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ ΜΕΛΟΥΣ

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ.— ᾿Αλασία - ᾿Αλασυῆς καὶ ὁ ᾿Ελληνικὸς ἀποικισμὸς τῆς Κύπρου, ὑπὸ Σπυρ. Μαρινάτου*.

1. Η ΕΘΝΙΚΟΤΗΣ ΤΟΥ ΜΥΚΗΝΑΪΚΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Σχεδὸν ἀπὸ μιᾶς γενεᾶς ἐπικρατεῖ ἡ ἀποψις, καθ' ἣν οἱ πρῶτοι Ἕλληνες κατήλθον εἰς τὴν Ἑλλάδα μετὰξὺ 2000 καὶ 1900 π.Χ. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην σημεῖοῦται ρῆγμα μετὰξὺ ΠΕ καὶ ΜΕ πολιτισμοῦ. Αἱ ἀνασκαφαὶ ἔδειξαν πυρκαϊὰς καὶ καταστροφὰς τῶν ΠΕ συνοικισμῶν καὶ τὴν ταυτόχρονον ἐμφάνισιν τῆς Μινυακῆς κεραμεικῆς. Αὕτη ἐθεωρήθη ὡς ἡ πιστοποιήσις τῆς καθόδου νέων φύλων, τῶν Ἑλ-

* SPYR. MARINATOS, *Alasia - Alasyes und die griechische Kolonisation von Kypros.*

λήνων. Οί Blegen και Haley διετύπωσαν πρώτοι κατά τρόπον στρογγύλον τήν ἀνωτέρω ὑπόθεσιν διὰ συνδυασμοῦ ἀρχαιολογικῶν καὶ γλωσσολογικῶν στοιχείων.

Ἄντιρρήσεις διετυπώθησαν διάφοροι καὶ κατὰ διαφόρους καιρούς, ἰδίως ἀφ' ὅτου ἡ Μινυακὴ κεραμεικὴ ἐξηκριβώθη εἰς μεσαῖα καὶ ἀνώτερα στρώματα τῆς Τροίας καὶ ἀλλαχοῦ τῆς Μ. Ἀσίας. Ὑπάρχουν καὶ ἄλλων εἰδῶν ἀντιρρήσεις, κυρίως γλωσσολογικαί, αἱ ὁποῖαι ἐν μέρει θὰ μνημονευθοῦν καὶ κατωτέρω, ὥστε νὰ κλονίζεται ἡ κατανομὴ τῆς καθόδου τῶν Ἑλλήνων εἰς μακρότατον χρονικὸν διάστημα. Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν δυσκολιῶν τούτων ἐξέφρασα καὶ ἐγὼ πρὸ ἐτῶν τὴν εἰκασίαν, ὅτι μᾶλλον πρὸς τοὺς δύο βασιλικούς περιβόλους τῶν Μυκηναίων θὰ ἔπρεπε νὰ συνδεθῆ ἡ πρώτη ἐμφάνισις τῶν Ἑλλήνων, τουλάχιστον εἰς τὰς Μυκήνας¹. Περιορίζομεν οὕτω τὸ σχεδὸν χιλιετὲς διάστημα τῆς καθόδου τῶν Ἑλληνικῶν φυλῶν κατὰ τρεῖς ἢ τέσσαρας αἰῶνας. Πάντως ἡ γνώμη, ὅτι οἱ φορεῖς τοῦ Μυκηναϊκοῦ πολιτισμοῦ εἶναι Ἕλληνες, ἐπιστεύετο σχεδὸν σταθερῶς ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ ἀειμνήστου Τσουντα. Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῆς Μυκηναϊκῆς γραφῆς, ἥτις ἐπιστοποίησε τὴν ὑπαρξίν Ἑλληνικῆς (Ἀχαικῆς) διαλέκτου εἰς τὰς πηλίνας πινακίδας, ἐθεωρήθη τὸ πρᾶγμα ὡς ὀριστικῶς ἀποδειχθέν.

Αἱ δυσπιστίαι δὲν ἔλειψαν βεβαίως. Τελευταίως ὅμως, παρὰ τὴν ἐκ τῶν γραπτῶν μνημείων μαρτυρίαν, ἡμφεσβητήθη καὶ τοῦ Μυκηναϊκοῦ πολιτισμοῦ ἡ Ἑλληνικότης λόγῳ τῆς ὑποστηριζομένης βραδυτάτης ἐμφανίσεως τῶν Ἑλλήνων ἐπὶ τοῦ ὀρίζοντος τῆς Ἱστορίας. Αἱ γλωσσολογικαὶ ἐργασίαι, κυρίως τῶν W. Porzig καὶ E. Risch, θέλουν νὰ δείξουν, ὅτι αἱ Ἑλληνικαὶ διάλεκτοι τῶν ἱστορικῶν χρόνων παρουσιάζονται τόσον ὅμοιαι μεταξύ των, ὥστε οἱ Ἕλληνες βραχὺ πρὶν πρέπει νὰ ἔζων ἀκόμη ἡνωμένοι. Ἡ Ἰωνικὴ διάλεκτος παρουσιάζει καὶ αὐτὴ ἀκόμη τόσον σοβαρὰς ὁμοιότητας πρὸς τὴν τῶν Δωριέων καὶ μάλιστα καὶ τὴν τῶν ΒΔ Ἑλλήνων, ὥστε δὲν δύνανται νὰ χωρίζωνται μεταξύ των διὰ μεγάλου χρονικοῦ διαστήματος. Δὲν εἶναι ἐπομένως δυνατόν οἱ πρῶτοι Ἕλληνες (κατελθόντες περὶ τὸ 2000 καὶ θεωρούμενοι συνήθως Ἴωνες) νὰ χωρίζωνται ἀπὸ τῶν Δωριέων διὰ διαστήματος 800 περιπίου ἐτῶν, δεδομένου ὅτι οἱ τελευταῖοι εἰσέβαλον μετὰ τὸ 1200. Διὰ τοῦτο, κατὰ τὰς νέας θεωρίας πάντοτε, ἡ εἰσβολὴ τῶν προδωρικῶν Ἑλλήνων πρέπει νὰ τεθῆ εἰς βραχὺ χρονικὸν διάστημα περίξ τοῦ 1200 καὶ μάλιστα ὀλίγον βραδύτερον. Μετὰ τὸ 1200 εἰσέβαλον οἱ Δωριεῖς καὶ ἠκολούθησαν τὰ ΒΔ Ἑλληνικὰ φύλα. Περὶ τὸ 1000 κατελήφθη ἡ Κρήτη, πρῶτον ὑπὸ Ἀχαιῶν καὶ εὐθὺς ἀμέσως ὑπὸ Δωριέων, συγχρόνως δὲ κατελήφθησαν ἡ Ρόδος, ἡ Κῶς καὶ ἡ Κύπρος. Ἡ καταστροφὴ τῶν Μυκηναϊκῶν ἀνακτόρων, τῆς ὁποίας οὐδεμίαν ἀνάμνησιν μᾶς διέσωσεν ὁ μῦθος, θὰ ἦτο κατὰ τὰς ἀνωτέρω θεωρίας δυνατόν νὰ ἀποδοθῆ εἰς τοὺς Ἕλληνας ἐκείνους (τοὺς Ἀχαι-

¹, Γέρας Κεραμοπούλλου (1953) σ. 83-84.

ούς), τούς οποίους ἡμεῖς ἀπὸ μακροῦ θεωροῦμεν κτίσαντας, κατοικήσαντας καὶ κλείσαντας καὶ τὰ ἀνάκτορα ταῦτα καὶ τὸν ὑπόλοιπον Μυκηναϊκὸν πολιτισμὸν¹.

Βεβαίως ἡ ἀνακάλυψις, ὅτι ἡ Μυκηναϊκὴ γραφὴ ἀπέδωκεν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν, ἀποτελεῖ μέγα ἐμπόδιον εἰς τὰς ἀνωτέρω θεωρίας. Ἀντιπαρέρχονται τοῦτο διὰ τῆς ὑποθέσεως, ὅτι πρόκειται περὶ «μεμονωμένου ἐπεισοδίου», περὶ προπομπῶν τῆς κυρίως Ἑλληνικῆς καθόδου. Οἱ προπομποὶ οὗτοι, ὡς προφυλακαὶ εἰσδύσαντες ἐκ Βορρᾶ, ἔφθασαν ἤδη κατὰ τὸν πρῶμον 15ον αἰῶνα καὶ καταβάντες μέχρι τῆς Κρήτης κατέλαβον τὴν Κνωσόν. Ἐκδιωχθέντες μετ' ὀλίγον ἐκεῖθεν ἐγκατεστάθησαν εἰς Πύλον καὶ Μυκῆνας, ὁπόθεν καὶ πάλιν ἐξεδιώχθησαν ὑπὸ τῶν φυλῶν τῆς Ἀρκαδοκυπριακῆς, Ἰωνικῆς καὶ Αἰολικῆς οἰκογενείας, ἀλλὰ καὶ αὐταὶ μετὰ βραχὺ διάστημα ἐξώσθησαν ὑπὸ τῶν Δωριέων, μὴ δυνηθεῖσαι νὰ καρπωθοῦν τὴν ἐγκατάστασίν των.

Σημαντικὸν παράγοντα εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ ἀνωτέρω προβλήματος δύναται νὰ ἀποτελέσῃ ὁ Ἑλληνικὸς ἀποικισμὸς τῆς Κύπρου, διότι δυνάμεθα νὰ ἀποδείξωμεν, ὅτι συνέβη περὶ τὸ 1400 π.Χ. ἢ καὶ ἔτι πρότερον. Ἐπομένως ἤδη τότε Ἕλληνες κατώκουν ἀπὸ πολλοῦ τὴν Πελοπόννητον, ἀφοῦ εἶναι γενικῶς παραδεκτόν, ὅτι ἡ διάλεκτος τῶν Κυπρίων ἦτο Ἀρκαδική, ὡς πρῶτος ἐτόνισεν ὁ μέγας Eduard Meyer². Ἄλλ' οἱ Ἀρκάδες τῆς ἱστορικῆς ἐποχῆς κατώκουν τὸ κέντρον τῆς Πελοποννήσου καὶ ἦσαν κατ' ἐξοχὴν χερσαῖος λαός. Ἦδη εἰς τὴν Ἰλιάδα εἶναι γνωστὴ ἡ ἀπειρία των περὶ τὴν θάλασσαν, διότι λαμβάνουν μὲν μέρος εἰς τὴν ἐκστρατεῖαν κατὰ τῆς Τροίας ὑπὸ τὸν Ἀγαπήνορα, ἀλλὰ διὰ πλοίων τὰ ὅποια παρέσχεν εἰς αὐτοὺς ὁ Ἀγαμέμνων, «ἐπεὶ οὐ σφι θαλάσσια ἔργα μεμῆλει»³. Τοῦτο καὶ μόνον τὸ γεγονός εἶναι ἀρκετὸν διὰ νὰ ἀποδείξῃ, ὅτι ἡ μετανάστευσις τῶν Ἀρκάδων εἰς Κύπρον ἔγινεν εἰς παλαιότεραν ἐποχὴν, ὁπότε οἱ Ἀρκάδες πρέπει νὰ εἶχον εἰσέτι καὶ θαλάσσια σύνορα⁴. Εἶναι ὡσαύτως γνωστόν, ὅτι καὶ ὁ Νέστωρ τῆς Ἰλιάδος κατοικεῖ εἰς μίαν θαλασσίαν περιοχὴν, ὅπου ἐχθροὺς ἔχει τοὺς Ἐπειοὺς καὶ τοὺς Ἀρκάδας, κατὰ τῶν ὁποίων καὶ ἀγωνίζεται καὶ μᾶς διηγεῖται ὁ ἴδιος τὰ κατορθώματα τῆς πρώτης ἐφηβικῆς του ἐποχῆς. Τοιαύτη χώρα ἦτο μόνον ἡ Τριφυλία μετὰ τῆς περιοχῆς τοῦ Ἀλφειοῦ, συμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς Πισατιδος. Πράγματι ὁ Ἀλφειὸς ἀναφέρεται εἰς τὸν Ὅμηρον ὡς ρέων διὰ μέσου τῆς γῆς τῶν Πυλίων.

¹ Ὅρα κυρίως τὴν ἐργασίαν τοῦ F. HAMPL, Die Chronol. der Einwanderung der griech. Stämme. Mus. Helveticum, 17, 1960, σ. 57 86 ἰδίᾳ σ. 85.

² Μεταξὺ ἄλλων πρβλ ἰδιαίτερος M. NILSSON, Homer and Mycenae, σ. 87.

³ Ἰλ. Β 612 ἐξ.

⁴ Διὰ τὴν μεταγενεστέραν παράδοσιν (ὡς εἶναι σχεδὸν τυπικὸν τὸ φαινόμενον τοῦτο) ἡ Πάφος ἐκτίσθη μετὰ τὴν ἄλωσιν τῆς Τροίας ὑπὸ τῶν Ἀρκάδων τοῦ Ἀγαπήνορος. Τοῦτο θὰ ἠδύνατο καὶ νὰ ἀληθεύῃ, ἂν ὑποτεθῇ ὅτι οἱ Ἀρκάδες ἐτράπησαν πρὸς γνωστοὺς τόπους, ἔνθα κατώκουν ἤδη πρὸ πολλοῦ συμπολιταὶ αὐτῶν. Κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον παραδίδονται καὶ οἱ Κρήτες τοῦ Ἰδομενεως ὡς κατευθυνθέντες εἰς τὴν Σικελίαν, ἔνθα κατώκουν ἤδη οἱ Κρήτες τοῦ Μίνως.

2. Η ΕΘΝΙΚΟΤΗΣ ΤΩΝ ΤΡΙΦΥΛΙΩΝ

Πάντα ταῦτα τὰ προβλήματα, τὰ ὁποῖα ἀπὸ ἐτῶν ἀπασχολοῦν τὸν Ἑλληνικὸν τομέα τῶν ἀνασκαφῶν τῆς Πύλου ἤγαγον ἡμᾶς κατὰ τὸ θέρος τοῦ 1960 εἰς μίαν προκαταρκτικὴν ἔρευναν τῶν ἐπαρχιῶν τῶν κειμένων πρὸς Βορρᾶν τοῦ λεγομένου ἀνακτόρου τοῦ Νέστορος παρὰ τὸν Ἑγγλιανόν. Ἡ ἀνασκαφὴ δυστυχῶς διεξήχθη ἐν μέσῳ ἀπροσδοκῆτων δυσκολιῶν. Ὑπῆρξεν ἐν τούτοις λίαν ἐνθαρρυντικὴ διὰ τὰ Ὀμηρικὰ καὶ τὰ προομηρικὰ προβλήματα. Ἐνταῦθα θὰ περιορισθῶμεν μόνον εἰς τὰ κατὰ τὸν ἀποικισμὸν τῆς Κύπρου.

Ὅτι τὴν Τριφυλίαν κατεῖχον πάλαι ποτὲ Ἀρκάδες ἐξάγεται, ὡς εἶδομεν, ἀπὸ τὸ ἔπος. Τὸ καθεστὼς τοῦτο ὅμως διατηρεῖται καὶ περαιτέρω κατὰ τὴν κλασσικὴν καὶ τὴν Ρωμαϊκὴν ἔτι ἐποχὴν. Κατὰ τὴν Ἰλιάδα οἱ Πύλιοι μάχονται πρὸς τοὺς Ἀρκάδας παρὰ τὰ τεῖχη τῆς Φειᾶς, ἥτοι περὶ τὸ σημερινὸν Κατάκωλον εἰς τὴν Νοτίαν Ἥλιον. Ἐκεῖ φονεύει ὁ Νέστωρ τὸν πελώριον Ἐρευθαλίωνα¹. Ὁ Ξενοφῶν ἐπανειλημμένως ἀναφέρει ὅτι οἱ Τριφύλιοι ἦσαν Ἀρκάδες, ἡ δὲ διάλεκτος τῆς Τριφυλίας παρῴσιάζει ὄντως ἀφθονὰ Ἀρκαδικὰ στοιχεῖα². Ὅτι οἱ Ἀρκάδες ἐδυνάστευόν ποτε καὶ τῆς Πισάτιδος ἦτο παλαιὰ παράδοσις χρησιμοπονηθεῖσα ὑπὸ τοῦ Πινδάρου, ἐνῶ ὁ Φερεκύδης μαρτυρεῖ περαιτέρω, ὅτι ἡ Φριζία παρὰ τὸν Ἀλφειὸν ἦτο Ἀρκαδική³. Περὶ τὸ Λέπρεον καὶ πλησίον τοῦ Σαμικοῦ κατεῖχοντο οὐ μόνον τὰ ὄρεινά ὑπὸ τῶν Ἀρκάδων, ἀλλ' οὗτοι κατὰ Στράβωνα ἔφθανον ἐνταῦθα μέχρι τῆς θαλάσσης. Οἱ Λεπρεᾶται ἠξίουν διὰ τοῦτο Ἀρκαδικὴν ἐθνικότητα μέχρι καὶ τῆς Ρωμαϊκῆς ἐποχῆς. Γενικῶς, ὅτι οἱ Τριφύλιοι καὶ ἐν μέρει καὶ οἱ κάτοικοι τῆς Νοτίας Ἥλιδος ἦσαν Ἀρκαδικῆς καταγωγῆς δὲν θεωρεῖται πλέον πολιτικῆς φύσεως ὀππορτουניσμός, ἀφότου ἡ ἐπιστήμη ἐξηκρίβωσεν, ὅτι καὶ γλωσσικῶς οὗτοι ἀνήκουν εἰς τὴν Ἀρκαδικὴν οἰκογένειαν⁴.

3. ΟΙ ΑΡΚΑΔΟΤΡΙΦΥΛΙΟΙ ΕΝ ΚΥΠΡΩ

Ἐλέχθη ἤδη, ὅτι ἡ Κύπρος ἐνωρὶς ἀπωκίσθη ὑπὸ τῶν φορέων τοῦ Μυκηναϊκοῦ πολιτισμοῦ, ἐπομένως ὑπὸ Ἑλλήνων, κατὰ τὰ σήμερον κρατοῦντα. Τὰ παλαιότερα ἔργα⁵ ἀναφέρουν μεταξὺ τῶν ἐνδείξεων, ὅτι ἡ ἀνάμνησις τῶν Ἀχαιῶν ἐν Κύπρῳ διετηρήθη εἰς τὸν θεσμὸν τῶν «Ἀχαιομάντεων» (Ἡσύχ.) καὶ τὴν «Ἀχαιῶν

¹ «Μήκιστον καὶ κάριστον κίανον ἄνδρα», Ἰλ. Η 155.

² Ξενοφ. Ἑλλ. ΙΙΙ, 2,30 καὶ VII, 1,26. Πρβλ. F. ΚΙΕΧΛΕ, Historia IX, 1960, σ. 1-67, ἐν προκειμένῳ σ. 22-23. Ἡ ἐν λόγω ἐργασία ἀποτελεῖ θεμελιώδη συμβολὴν μετ' ἐπιμελοῦς ἐπεξεργασίας τῶν φιλολογικῶν, γλωσσολογικῶν καὶ ἀρχαιολογικῶν δεδομένων (Pylos und der Pyllische Raum in der antiken Tradition).

³ ΚΙΕΧΛΕ, σ. 23 καὶ σημ. 7, ἐνθα περαιτέρω βιβλιογραφία.

⁴ Στράβ. 8, 346. Πρβλ. καὶ ΚΙΕΧΛΕ, σ. 23-25.

⁵ Μεταξὺ ἄλλων, πρβλ. E.D. ΜΕΥΕΡ, Gesch. des Altertums, 2, 1 (β' ἔκδ. 1928), σ. 281.

ἀκτὴν» πλησίον τῆς Σαλαμίνας¹. Εἰδικώτερον ἢ περὶ Ἀρκαδῶν παράδοσις συνδέεται πρὸς τὴν Πάφον. Ἡ γλωσσολογία προσεπικυροῖ, ὅτι ἡ διάλεκτος τῶν Κυπρίων ἦτο Ἀρκαδική, τὰ δὲ Μυκηναϊκὰ εὐρήματα ἐπὶ τῆς νήσου ὠδήγησαν τὴν ἐπιστήμην, κατόπιν ταλαντεύσεων, νὰ θέσῃ χρονικῶς τὸν ἐποικισμὸν τῆς Κύπρου ὑπὸ τῶν Ἀχαιῶν εἰς τὸν πρόωμον 14ον αἰῶνα.

Ἐν τῶν κυριωτάτων (σήμερον τὸ κυριώτατον) κέντρον Μυκηναϊκοῦ πολιτισμοῦ τῆς Κύπρου εἶναι ἡ Ἐγκωμη ἐπὶ τῆς Ἀνατολικῆς παραλίας τῆς νήσου, πλησίον τῆς θαλάσσης. Ἄλλοτε ἐταυτίζετο πρὸς τὴν Σαλαμίνα, κατόπιν ὅμως τῶν ἐρευνῶν τοῦ καθηγ. Schaeffer ἐταυτίσθη ὀριστικῶς πρὸς τὴν περίφημον Ἀλασίαν (Alashija), γνωστὴν κυριώτατα ἐκ τοῦ ἀρχείου τῆς Ἐλ Ἀμάρνα, ἀλλὰ καὶ ἐκ Χετταϊκῶν καὶ Συριακῶν ἀρχείων, προφανῶς δὲ καὶ ἐκ τῆς Παλ. Δικθῆκης (Ἐλισά). Αἱ ἀνασκαφαὶ τοῦ Σεφφὲρ ἐπιστοποίησαν ὀριστικῶς, ὅτι ἀπὸ τῶν μέσων τοῦ 14ου αἰῶνος ὑπάρχουν ἀφθονα Μυκηναϊκὰ εὐρήματα καὶ μέγα οἰκοδόμημα, «ἀνάκτορον». Αἱ παραλλήλως ἐνεργούμεναι ἀνασκαφαὶ τοῦ κ. Π. Δικαίου, Διευθυντοῦ τῶν Ἀρχαιοτήτων Κύπρου, ἀπέδωκαν κεραμεϊκὴν Μυκηναϊκὴν ὀλίγον παλαιότερας περιόδου ὁμοῦ μετὰ πινακίδων Κυπρομυκηναϊκῆς γραφῆς².

Αἰγυπτιαστὶ ἡ Ἀλασία μεταγράφεται A-ra-sa. Κατὰ τοὺς εἰδικούς τὸ ὄνομα σημαίνει οὐχὶ ὀλόκληρον τὴν νήσον, ἀλλὰ τὸ Ἀνατολικὸν αὐτῆς τμήμα, ἐνίοτε δὲ μίαν μόνην πόλιν. Σπουδαῖον εἶναι, ὅτι τὸ ὄνομα ἔκτοτε οὐδέποτε πλέον ἐξέλιπε. Κατὰ τὸ 1885 ἀνεκαλύφθη παρὰ τὴν Ταμασσὸν δίγλωσσος ἐπιγραφή ἀναγράφουσα Σημιτιστὶ Reshef Alahyotas καὶ Ἑλληνιστὶ: Ἀπόλλωνι τῷ Ἀλασιώτῃ. Εἰς μίαν τῶν Φοινικικῶν ἐπιγραφῶν τῆς Ἀμαθοῦντος ἀναγινώσκεται alijetita, ὅπερ ταυτίζου

¹ Στράβ. 14, 6, 3 (682). Παράλληλον ἀποτελεῖ ὁ «Ἀχαιῶν λιμὴν» παρὰ τὴν Κορώνην τῆς Μεσσηνίας, τὸν ὅποιον δὲν δύναται νὰ ἐρμηνεύσῃ ὁ Πausanias (IV, 36, 6).

² Ἐξεδόθη ὁ πρῶτος τόμος Enkomi - Alasia (1952) ὑπὸ CLAUDE SCHAEFFER, ἔνθα τὸ πρῶτον κεφ. (σ. 1-10), γραφὴν ὑπὸ Dussaud, περιλαμβάνει ὀλόκληρον τὴν περὶ Ἀλασίας φιλολογίαν. Ἐκεῖ καὶ ἡ περαιτέρω βιβλιογραφία. Δέον νὰ μνημονευθῆ, ὅτι ὁ CH PICARD ὁμιλεῖ περὶ Ἀλασίας ὡς πόλεως ἢ πόλεων τῆς Συρίας καὶ Ἀσίας, ἀρνούμενος ὅτι ἡ Κύπρος ἐκαλεῖτο οὕτω· βλ. Γέρας Κεραμοπούλλου, σ. 12 - 13. Ἐν τούτοις ἡ ριζικὴ ἔρευνα τοῦ πράγματος ὑπὸ τοῦ πολλοῦ ED. MEYER (Gesch. d. Altertums II, 1, β' ἐκδ. 1928 σ. 139) δὲν ἀφήνει ἀμφιβολίαν. Ἦ Κύπρος ἐπὶ Τουθμῶσιος τοῦ Γ' καλεῖται 'sī (Asi), λέξις ἣτις χρησιμοποιεῖται καὶ κατόπιν εἰς καταλόγους λαῶν. Τὸ ὄνομα Ἀλασία ἐμφανίζεται, ὡς γνωστόν, εἰς τὴν ἀλληλογραφίαν τῆς Ἀμάρνα, ἣτις εἶναι συντεταγμένη εἰς Ἀκκαδικὴν γλῶσσαν. Μία ἐκ τῶν πηλίνων πινακίδων φέρει σημεῖωμα εἰς ἱερατικὴν γραφὴν «ἐπιστολὴ τοῦ ἡγεμόνος τῆς 'rs» ἣτοι A-ra-sa = Ἀλασία (BOSSERT, Altkreta, γ' ἐκδ. 1937, σ. 50). Τὸ ὄνομα ἀπαντᾷ καὶ μετὰ τὴν Ἀμάρνα εἰς κείμενα τῆς 19ης καὶ τῆς 20ῆς δυναστείας καί, κατὰ τὸν Ed. Meyer, ἢ Θαλασσία περιοχὴ καὶ τὰ μνημονεύμενα προϊόντα οὐδεμίαν ἀμφιβολίαν καταλείπουν, ὅτι πρόκειται περὶ τῆς Κύπρου.

τινές πρὸς τὸ ἐθνικὸν Ἀλασιώτας. Τέλος εἰς τὸ τοπικὸν κτηματολόγιον τῆς Ἑγκωμης ἐπέζησε τὸ ὄνομα εἰς τινὰ τοποθεσίαν πλησίον τῶν ἀνασκαφῶν μέχρις ἐπ' ἐσχάτων. Εἰς τὰς πινακίδας τῆς Ἀμάρνας¹ ἀναφέρονται πλοῖα τῆς Ἀλασίας μεταφέροντα τὰ «τάλαντα» χαλκοῦ, διὰ τὰ ὁποῖα ἡ νῆσος ἦτο περίφημος. Ἀξιοσημείωτον ἀπὸ τῆς ἀπόψεως ταύτης εἶναι τὸ πρὸ διετίας ἀνακαλυφθὲν καὶ ἐρευνώμενον εἰσέτι ναυάγιον πλοίου ἐμφόρτου τοιούτων ταλάντων, ὅπερ ὑπὸ τῶν ἀνακαλυψάντων Ἀμερικανῶν ἐπιστημόνων θεωρεῖται Κυπρομυκηναϊκόν. Τὸ ναυάγιον κεῖται ἐπὶ ὑφάλου παρὰ τὰς Χελιδονίους νήσους τῆς Λυκίας².

Τὸ ἀρχεῖον τῆς Ἀμάρνας ἀποδεικνύει, ὅτι τουλάχιστον περὶ τὸ 1370 π.Χ. τὸ ὄνομα Ἀλασία ὑπῆρχεν ἤδη εἰς τὴν Κύπρον. Προφανῶς μέχρι τοῦ 1400 δυνάμεθα νὰ ἀνέλθωμεν ἀφόβως, ἴσως καὶ ἐνωρίτερον. Τοῦτο συμφωνεῖ πρὸς τὴν χρονολογίαν τῶν παλαιωτάτων Μυκηναϊκῶν ὀστράκων τῆς Ἑγκωμης, τὰ ὁποῖα εἶχε τὴν καλωσύνην νὰ μοῦ ἐπιδείξῃ ὁ κ. Δίκαιος (Μυκ. III A1, ἴσως καὶ Μυκ. II ὄψιμα, ἐπομένως ἀνερχόμενα μέχρι τοῦ 1425 κατὰ τὰς χρονολογίας τοῦ Φούρουμαρκ). Καλῶς συμφωνεῖ πρὸς ταῦτα ἡ μνεία τῶν Ἀχαιῶν (Ἀχιγιάβα) εἰς τὰ ἀρχεῖα τῶν Χετταίων ἐπὶ βασιλείᾳ Σουππλιουλιούμα τὸ πρῶτον, (1375 - 1335), εἶτα δὲ καὶ ἐπὶ ἄλλων βασιλέων μέχρι τοῦ 1200³. Εἶναι εὐλογον νὰ φαντασθῶμεν, ὅτι Ἀχαιοὶ ὑπῆρχον ἤδη ἐγκατεστημένοι εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ Αἰγαίου λογικὸν χρόνον πρότερον, περίπου μίαν γενεάν, ἀφοῦ παρουσιάζονται ἤδη ὀργανωμένοι καὶ εἰς τινὰς περιόδους ἀναγνωρίζονται ὡς μεγάλη δύναμις. Ἀφ' ἐτέρου ἐπὶ Τουθμῶσις τοῦ Γ' (1501 - 1447) ὁ τύπος Ἀλασία εἶναι ἀκόμη ἄγνωστος, διότι ἡ Κύπρος καλεῖται Asi. Ἐὰν λάβωμεν πάντα ταῦτα ὑπ' ὄψιν, πρέπει νὰ ὑποθέσωμεν ὅτι ἡ μετανάστευσις τῶν Ἀρκάδων εἰς Κύπρον ἔγινεν ὀλίγον ἐνωρίτερον ἀπὸ ὅτι συνήθως πιστεύεται, ἦτοι ἤδη κατὰ τὸ β' ἡμισυ τοῦ 15ου αἰῶνος.

4. ΑΛΑΣΙΑ - ΑΛΑΣΥΗΣ

Ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἀρχῆς, ὅτι οἱ μετανάσται μεταφυτεύουν εἰς τὰς νέας τῶν πατρίδας τοπωνύμια τῆς Μητροπόλεως, δυνάμεθα τῶρα νὰ καταστήσωμεν βέβαιον, ὅτι οἱ Ἀρκάδες τῆς Κύπρου ὠρμήθησαν πράγματι ἐκ Τριφυλίας - Πισατίας, ἦτοι ἐκ τῆς ἐν μέρει παραλίας χώρας, ἣτις, ὡς εἶδομεν, ἤξιούτο ὡς Ἀρκαδικὴ μέχρι τέλους

¹ ΚΝΟΥΤΖΟΝ, Die El Amarna Tafeln ἀρ. 36, 39 καὶ 40. Πρβλ. DUSSAUD, ἔδ., σ. 4.

² Ὅρα μίαν πρώτην ἔκθεσιν περὶ τοῦ ναυαγίου ἐκείνου, χρονολογουμένου εἰς τὸν 14/13ον αἰῶνα π.Χ., εἰς τὸ περιοδικὸν EXPEDITION, The Bull. of the Univ. Museum, Pennsylvania, τόμ. 3 ἀρ. 2 (χειμῶν τοῦ 1961) σ. 2 - 11: GEORGE BASS, A Bronze Age Shipwreck. Πιθανῶς πρόκειται περὶ περιοδεύοντος χαλκουργοῦ ἐγκατεστημένου ἐπὶ τοῦ πλοίου.

³ Μ, NILSSON, Opuscula selecta, III σ. 494.

τῆς κλασσικῆς ἀρχαιότητος. Ὄντως τὸ ὄνομα τῆς Ἀλασίας ἐπανευρίσκεται εἰς τὴν περιοχὴν τῆς Πισάτιδος (Ἰσως καὶ Τριφυλίας) καὶ δυνάμεθα νὰ τὸ παρακολουθήσωμεν ἀπὸ τοῦ Ὀμήρου μέχρι τοῦ Ξενοφῶντος.

Εἰς τὸν Κατάλογον καὶ εἰς τὴν Νεστορίδα ἀναφέρεται πόλις Ἀλήσιον (Ἀλείσιον), ἣτις εὐρίσκετο εἰς τὸ Νότιον μέρος τῆς Ἡλίδος¹. Βραδύτερον (Στρβ. 8, 341) ἐλέγετο Ἀλεσίαιον καὶ ἐδεικνύετο κατὰ τὴν ὁδὸν μεταξὺ Ὀλυμπίας καὶ Ἡλίδος. Ἡ καταδίωξις τῶν Ἐπειῶν (νικηθέντων ὑπὸ τοῦ Νέστορος κατὰ τὸν ροῦν τοῦ Ἀλφειοῦ) μέχρι τοῦ Ἀλησίου εἶναι οὕτω καὶ νοητὴ καὶ δυνατὴ, ἀδύνατος δὲ μετὰ τὴν μετάρθεσιν τῆς πόλεως εἰς τὴν περιοχὴν τῆς Βορείας Ἡλίδος ὑπὸ τοῦ interpolator τῆς Νεστορίδος². Ἡ παλαιότης καὶ ἡ σημασία τοῦ χωρίου διαφαίνεται ἐκ τῆς εἰδήσεως τοῦ Στράβωνος, ὅτι κατὰ μῆνα συνήρχοντο ἐκεῖ οἱ περίοικοι εἰς ἀγοράν.

Ἐκ Νοτίας Ἡλίδος εἶναι περαιτέρω γνωστὴ μία ἐπιγραφή³ ἀναφέρουσα: Ἀλασῆς καὶ Ἀκρωρείοι ἀνέθηκαν. Ὁρθῶς ὁ Κίχλε ὑποδεικνύει, ὅτι οἱ Ἀλασεῖς οὗτοι δὲν δύνανται νὰ χωρισθοῦν ἀπὸ τὸ Ὀμηρικὸν Ἀλήσιον. (Ἡ γραφὴ δι' ἡ εἶναι ὀρθοτέρα τῆς διὰ τοῦ εἰ). Τέλος, δεκτῆς γιγνομένης τῆς διαρκoῦς μεταβολῆς τῶν τοπωνυμίων, πρέπει νὰ ἀναγνωρίσωμεν τὰ αὐτὰ ὀνόματα τῆς ἐπιγραφῆς εἰς ἓν χωρίον τοῦ Ξενοφῶντος κατὰ τοῦτο ἰδιαιτέρως πολύτιμον ἐνταῦθα, διότι συγχρόνως ὁ ἀρχηγὸς τοῦ Ἡλειακοῦ δήμου Θρασυδαῖος παραδέχεται, ὅτι τὸ Ἀλήσιον ἦτο πόλις Ἀρκαδική: «Θρασυδαῖος... συνεχώρησε... πόλεις ἀφεῖναι... καὶ Ἀκρωρείους καὶ Λασιῶνα τὸν ὑπ' Ἀρκάδων ἀντιλεγόμενον»⁴.

¹ AMEIS HENTZE (οἰασθῆποτε ἐκδόσεως), ἐν A 757 καὶ B 617 καὶ Anhang εἰς ἀμφοτέρα τὰ χωρία.

² Ὁ συμπληθῆς ἀναφέρει τὸ Ἀλήσιον (A 735) ὁμοῦ μετὰ τοῦ Βουπρασίου (B. Ἡλις) καὶ Ὡλενίης Πέτρης (BA. Ἡλις), ἅτινα παρέλαβεν ἐκ B 616-17.

³ ΚΙΕΧΛΕ, σ. 22 = S G D I 1167. (Ἐπὶ χαλκοῦ σκεύους, τέλους τοῦ Ε' π.Χ. αἰῶνος).

⁴ Ξενοφ. Ἑλλ. III, 2, 30. Οἱ Ἀλασεῖς καὶ Ἀκρωρείοι τῆς ἐπιγραφῆς τοῦ χαλκίνου σκεύους δὲν δύνανται νὰ εἶναι ἄλλοι ἀπὸ τοὺς Ἀκρωρείους καὶ Λασιῶνα τοῦ Ξενοφῶντος. Ὁ Λασιῶν τοποθετεῖται παρὰ τὰς πηγὰς τοῦ Λάδωνος (τοῦ παραποτάμου τοῦ Πηνειοῦ), εἰς τοὺς πρόποδας τῆς Φολόης. Εἶναι ὅμως πιθανόν, ὅτι, ὡς συμβαίνει μὲ τόσα ἄλλα τοπωνύμια τῆς παρουσίας περιοχῆς, ὑπῆρχον δύο τοῦλάχιστον Λασιῶνες (ὡς ὑπῆρχον δύο Λάδωνες, δύο Κυπαρισσαί, τρεῖς Πύλοι κλπ.). Τοῦλάχιστον ὁ Διόδωρος (15, 77) ἀναφέρει Λασιῶνα, χωρίον ὄχυρον τῆς Τριφυλίας, ὃν «ἐκ πολλῶν χρόνων» ἡμφεσβήτουν οἱ Ἀρκάδες καὶ κατέλαβον τῇ βοήθειᾳ τῶν Ἀθηναίων. Ἴσως τὸ γεγονός τοῦτο ἀνάγεται εἰς παμπάλαιους δεσμοὺς τῶν Ἀθηναίων πρὸς τὸ Μυκηναϊκὸν Ἀλήσιον, δεσμοὺς ὀφειλομένους πιθανῶς εἰς τὴν συγγένειαν Ἰώνων καὶ Νηλεϊδῶν. Κατὰ τὸν μῦθον ὁ Ἀλήσιος, ὅστις συνάπτεται πρὸς τὸν Πέλοπα ἢ τὴν Ἴπποδάμειαν, συγγενεὺς καὶ πρὸς τὴν Ἀττικὴν, φερόμενος ὡς υἱὸς Γαργητοῦ (πρβλ. τὸν ὁμώνυμον Ἀττικὸν δῆμον). Υἱὸς Γαργητοῦ ἦτο ὁ Ἴων, ἱερὸν δὲ Ἰωνίδων Νυμφῶν ὑπῆρχε κατὰ τὸν Ἡλειακὸν ποταμὸν Κύθηρον, οὗ ὁμώνυμος δῆμος ὑπῆρχε καὶ ἐν Ἀττικῇ. Ὡς πρὸς τὴν ἐξέλιξιν τοῦ τοπωνυμίου ἀπὸ τῆς Μυκηναϊκῆς μέχρι τῆς ὑστερωτέρας Ἑλληνικῆς ἐποχῆς (Ἀλάσιον - Λασιῶν) φαίνεται τὸ πρᾶ-

Οὕτως ἡ σύνδεσις τῶν δύο περιοχῶν, Πισάτιδος καὶ Κύπρου, καταλήγει εἰς σπουδαῖα συμπεράσματα. Πρῶτον, ὅτι δυνάμεθα νὰ χρονολογήσωμεν τὸν ἀποικισμὸν τῆς Κύπρου τουλάχιστον μέχρι τοῦ 1400 καὶ ταῦτα ὄχι μόνον ἐπὶ τῇ βάσει τῶν κεραμικῶν εὐρημάτων, ἀλλὰ καὶ τοῦ ἀρχείου τῆς Ἀμάρνας. Δεύτερον, ὅτι ἡ σύνδεσις τῆς Κυπριακῆς Ἀλασίας πρὸς τὸ Ἀλήσιον καὶ τοὺς Ἀλασεῖς καθιστᾷ φανερὸν ὅτι:

α) Ἕλληνες κατεῖχον τὴν Μυκηναϊκὴν Ἑλλάδα κατὰ τὸ 1400 καὶ ἐξέπεμπον ἤδη ἀποικίας· β) ὅτι πράγματι Ἀρκάδες ἀπώρισαν τὴν Κύπρον καὶ ἡ παράδοσις διὰ μίαν ἀκόμη φορὰν ἀποδεικνύεται ἱστορικῶς ἀξιόπιστος· γ) ὅτι οἱ Ἀρκάδες τῆς Κύπρου ὠρμήθησαν ἀπὸ Ν. Ἡλείας καὶ Πισάτιδος, ἂν μάλιστα δεχθῶμεν ὅτι ἡ Αἴπεια τῆς Κύπρου (ἕτερον ὄνομα τῶν Σόλων) σχετίζεται πρὸς τὴν ὁμώνυμον πόλιν τοῦ Νέστορος, ἣτις ἔκειτο παρὰ τὸν Ἀλφειὸν καὶ ἀναφέρεται ὡς Αἴπυ, ἐνῶ Αἴπεια ὑπῆρχε καὶ ἄλλη εἰς τὴν Μεσσηνίαν (Ἰ. Β 592 καὶ I 152).

Σκοτεινὰ σημεῖα ὑπάρχουν ἐν τούτοις ἀρκετὰ ἀκόμη εἰς τὴν κατανόησιν τοῦ κρατικῆς μηχανισμοῦ τῆς Ἀλασίας. Ἀμιγῆς Ἀχαικὴ ἀποικία δὲν δύναται νὰ εἶναι οὐδὲ κἂν φαίνεται νὰ ἦτο ἰσχυρὸν τὸ Ἀχαικὸν στοιχεῖον ἐκεῖ. Τάφοι θολωτοὶ δὲν εὐρέθησαν καὶ δὲν εἶναι Μυκηναϊκῆ συνήθεια ἡ ταφὴ τῶν νεκρῶν εἰς ὑπόγεια ὑπὸ τὰ δάπεδα τῶν οἰκιῶν καὶ τῶν αὐλῶν. Ἔτι σπουδαιότερον εἶναι, ὅτι ὁ βασιλεὺς τῆς Ἀλασίας, ὅστις ἐπ' εὐκαιρίᾳ ἀναφέρει καὶ τοὺς πατέρας αὐτοῦ καὶ τοῦ Φαραῶ, δὲν φαίνεται Ἀχαιός. Τὸ λεκτικὸν καὶ ἡ σκέψις του εἶναι Ἀνατολικῆς ὑφῆς καὶ εἰς μίαν τῶν ἐπιστολῶν ἀναφέρει ὡς Κύριόν του τὸν Νεργάλ, τὸν Βαβυλωνιακὸν Θεὸν τοῦ Κάτω Κόσμου. («Εἰς τὴν χώραν μου ἡ χεὶρ τοῦ Νεργάλ, τοῦ Κυρίου μου, ἐθανάτωσεν ὅλους τοὺς ἀνθρώπους τῆς χώρας μου καὶ οὕτω δὲν ὑπάρχουν τεχνῖται τοῦ χαλκοῦ»).

Ἴσως ὀφείλομεν νὰ φαντασθῶμεν τὴν Ἀλασίαν κράτος ἀνάλογον πρὸς τὸ Ἀχιγιάβα, μὲ ἰσχυρὸν Ἀχαικὸν παράγοντα εἰς διάφορα μέρη τῆς νήσου. Ἡ ἴδια ἡ Ἐγκωμη δὲν δεικνύει τι τὸ ἀποκλειστικῶς Μυκηναϊκὸν καὶ πιθανῶς εἶχε μόνον Ἀχαικὴν συνοικίαν ὡς ἡ Οὐγγαρίτ. Εἰς τὴν ἐποχὴν τῶν πινακίδων τῆς Ἀμάρνας ὁ βασιλεὺς τῆς Ἀλασίας ἔχει δύναμιν καὶ κύρος, ἀφοῦ ἀποκαλεῖ τὸν Φαραῶ «ἀδελφόν», ἂν καὶ δὲν κατορθώνει νὰ κρῦψη ἀκόμη ἐπαρκῶς τὴν δουλοπρέπειάν του. Τὸ κύρος ἀρύεται προφανῶς ὄχι ἀπὸ μόνον τὰ ὄρυχεῖα τοῦ χαλκοῦ, ἀλλὰ κυρίως ἀπὸ τὸν πολεμικὸν παράγοντα τῆς ἐπικρατείας του, ὁ ὁποῖος πρέπει νὰ εἶναι τὸ νεωστὶ ἐγκατασταθὲν Ἀχαικὸν στοιχεῖον. Τοὺς ἀποίκους τούτους ἐπομένως ἐδέχθη προθύμως καὶ εἰρηνικῶς,

γμα ὡς γλωσσικὸς νόμος τῆς περιοχῆς, ἂν κρίνωμεν ἀπὸ τὰς ἀναλογίας Δώριον - Δουρεῶν (Δελφ. κατάλογος θεαροδόκων, BCH 45 1921 σ. 1 ἐξ., II 84, πρβλ. καὶ E. MEYER, RE 23, 2 σ. 2150) καὶ Πτελεὸν - Πτελεῶν, (ἣτις ἦτο πόλις καὶ τῆς Θεσσαλίας καὶ τῆς περιοχῆς τοῦ Νέστορος).

ἀφοῦ τῇ βοηθείᾳ αὐτῶν ὑψοῦται αἰφνιδίως εἰς βασιλέα τῆς περιωπῆς τῶν Μεγάλων. Οὗτοι καὶ μόνοι ἐδικαιοῦντο νὰ ἀποτεινῶνται πρὸς ἀλλήλους μὲ τὸν τίτλον τοῦ ἀδελφοῦ, ἀπαγορευόμενον αὐστηρῶς εἰς μικροτέρους βασιλεῖς. Δὲν ἦσαν ποτὲ περισσότεροι τῶν τεσσάρων ἢ πέντε, μεταξὺ δ' αὐτῶν κατελέγετο ἐνίοτε καὶ ὁ βασιλεὺς τῆς Ἀχιγιάβα, Ἀχαιὸς πιθανῶς. Τουλάχιστον ἐταῦτισαν ἐπανειλημμένως ὀνόματα τῶν βασιλέων τῆς Ἀχιγιάβα πρὸς ὀνόματα γνωστῶν ἡρώων τῆς Ἀχαϊκῆς παραδόσεως. Δυστυχῶς ὄνομα βασιλέως τῆς Ἀλασίας δὲν γνωρίζομεν ἀκόμη.

Εἰς τὴν ταῦτισιν τῆς χώρας Ἀχιγιάβα πρὸς τὴν Κύπρον, ὑποστηριχθεῖσαν ἐπανειλημμένως, ἴσως οὐδεὶς πλέον πιστεύει σήμερον, ἀφοῦ ἡ Κύπρος ἀσφαλῶς καὶ εἰς διαφόρους πηγὰς ἀναφέρεται ὡς Ἀλασία. (Ἀνευρέθη ὑπὸ τὸν τύπον *Alšy* καὶ ἐπὶ πινακίδος τῆς Οὐγγαρίτ)¹. Ὁ Ἀπόλλων Ἀλασιώτας τῆς Ταμασσῶ καὶ ἡ σύνδεσις τῶν Ἀρκάδων ἀποίκων εἰδικώτερον πρὸς τὴν Πάφον καὶ ἴσως καὶ τοὺς Σόλους δεικνύουν, ὅτι οἱ Τριφυλιακοὶ καὶ Πισᾶται Ἀλασιεῖς (ἡ μηνιαία «ἀγορὰ» καὶ ἡ μνεῖα Λασιῶνος ἐν Τριφυλίᾳ δεικνύουν, ὅτι κατὰ πᾶσαν πιθανότητα Ἀλάσια ἦτο ὄνομα καὶ πόλεων καὶ εὐρείας ἐπαρχίας) ἐγκατεστάθησαν συγχρόνως ἢ ἐντὸς βραχέος χρόνου εἰς διάφορα μέρη τῆς Κύπρου καὶ ἴδρυσαν πλείονας συνοικισμοὺς φέροντας τὸ ὄνομα τῆς Μητροπόλεως. Ταύτης τὸ ὄνομα, ἀπὸ τοῦ Ὀμήρου ἤδη, φέρεται οὐδετέρως, τὸ Ἀλήσιον-Ἀλάσιον. Πῶς πρέπει νὰ νοήσωμεν τὴν μεταγραφὴν *Alashija* δὲν εἶναι βέβαιον. Ἡ οἱ ἀποικοὶ ὠνόμασαν θηλυκῶς τὴν νέαν των πατρίδα, ἡ Ἀλασία (κώμη) ἢ ἔδωκαν εἰς τοὺς συνοικισμοὺς των τὸν οὐδέτερον τύπον τῆς πατρίδος, καὶ δὴ εἰς τὸν πληθυντικὸν ἀριθμὸν (τὰ Ἀλάσια). Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει πρέπει ἡ Ἀκκαδικὴ μεταγραφὴ νὰ τονίζεται *Aláshija*. Τὸ ἐθνικὸν Ἀλασιώτας (παρὰ τὸ Ἀλασιεὺς) εἶναι δυνατὸν ἐξ ἀμφοτέρων τῶν τύπων. Οἰχαλιεὺς παρὰ τὸ Οἰχαλιώτας ἀποτελοῦν πλησιόχωρον παράλληλον, προφανῶς δὲ καὶ τὸ *Ve-ro-ta* (Ἐλώτας) τῶν πινακίδων τῆς Πύλου (An 15), δοθέντος ὅτι μία τῶν πόλεων τοῦ Νέστορος εἰς τὸν Κατάλογον καλεῖται Ἐλος, ἥτις ὑπάρχει πιθανότης νὰ ταυτίζεται πρὸς τὴν Περιστεριάν, πλησίον τῆς Κυπαρισσίας, ὅπως καὶ τὸ «Ἑλληνικὸν» δυνατὸν νὰ εἶναι ἡ Ἀμφιγένεια τοῦ Νέστορος. Ἀμφοτέρων τὰ ἐρείπια ἀπεκάλυψαν αἱ ἀνασκαφαὶ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας κατὰ τὸ 1960, τὰ δὲ ὀνόματα *A-pi-ke-ne-a* καὶ *E-re-i* = Ἐλει (δοτικὴ) ἐπὶ τῶν πινακίδων τοῦ ἀνακτόρου Ἐγγλιανοῦ προφανῶς νοοῦν τὰς πόλεις ταύτας².

Ἰδιαιτέρας σημασίας γεγονός ἐστίν, ὅτι ἤδη εἰς τὴν Μυκηναϊκὴν ἐποχὴν ὑπάρχουν ζῶντες ὀργανισμοὶ μεικτῆς ὑποστάσεως, δηλουμένης διὰ τῆς προθέσεως

¹ Ἐπὶ τοῦ ζητήματος *Ahhijawa*, Ἀλασίας καὶ Κύπρου ὄρα καὶ τὴν ἐπεξεργασίαν τοῦ ὕλικου ὑπὸ F. SCHACHERMEYER, *Hethiter und Achäer*, σ. 69 καὶ 122-23.

² *VENTRIS - CHADWICK, Documents in Mycenaean Greek*, σ. 143.

ἀμφί. Τὴν Μυκηναϊκὴν καὶ Ὀμηρικὴν Ἀμφιγένειαν τῆς Μακιστίας ἀκολουθεῖ ἡ Ἀμφιδολία τῆς Ἥλιδος. Οἱ Ἀμφίλοχοι εἶναι ἕτερον παράδειγμα καὶ ἴσως καὶ οἱ Ἀμφικτίονες ὡς κοινωνικὴ ὑπόστασις ἀνάγονται ἤδη εἰς Μυκηναϊκοὺς χρόνους. Παλαιστάτη ἦτο ἡ ἀμφικτιονία τοῦ Ὀγγηστοῦ, ἐκεῖ δὲ πλησίον ἐκτίσθη ἡ πελωρία ἀκρόπολις τοῦ Γλαῦ οὐχὶ ὡς ἔδρα μονάρχου ἀλλ' ὡς κοινὸν καταφύγιον τῶν περικτιόνων¹.

ZUSAMMENFASSUNG

Die übliche Meinung über das erste Auftreten der Hellenen ist, dass die ersten griechischen Stämme zusammen mit der minyschen Keramik bald nach 2000 v. Chr. in Griechenland eingedrungen sind. Die Träger der mykenischen Kultur, die etwa 1600 bis 1200 dauerte, sind deshalb schon Griechen. Die Entzifferung der mykenischen Schrift gilt als endgültiger Beweis, da durch diese, aus Kreta übernommene Schrift, ein achäischer Dialekt geschrieben wurde.

Zuletzt hat man aber angefangen, diese Resultate der Forschung zu bezweifeln. Die sprachwissenschaftlichen Untersuchungen und eine Menge von anderen Überlegungen brachten Prof. Hampl zum Resultat, dass die ersten Griechen kaum vor 1200 in Griechenland erschienen sind. Zwar werden die Resultate der Entzifferung nicht geleugnet, man kann sie aber als Folgen eines frühen Vorstosses von Achäern erklären. Diese Einwanderer sind bis nach Kreta hin eingedrungen, wo sie Knossos erobert haben. Sie sind aber bald danach von einheimischen Elementen vertrieben worden. Zusammenfassend, die Achäer wären nicht die Gründer, sondern die Zerstörer der mykenischen Paläste. Das wäre um 1200 geschehen, während die etwas später folgenden Dorier und Nordwestgriechen diese Achäer vertrieben haben.

Einen neuen Faktor zu diesen Diskussionen kann die Frage der mykenischen Kolonisation beibringen. Hier wird die Frage der Kolonisation von Kypros erörtert. Schon längst hat man eingesehen, dass der Dialekt der kyprischen Griechen arkadisch war. Die Einwanderung soll deshalb aus einer Zeit stammen als die Arkader noch ein Küstenvolk waren, d.h. aus vorhomerischer Periode. (In der Ilias die Arkader haben keine Schiffe mehr und «keine Ahnung vom Meere», weshalb ihnen die nötigen Schiffe Agamemnon liefert).

Nun ist es zu notieren, dass Kypros in der Zeit Thuthmosis III (1501-1447) Asi heisst, während im Archiv von Amarna (bald nach 1400) der Name der Insel zum ersten Mal als Arasa und keilschriftlich als Alasija vorkommt. Um dieselbe Zeit erscheint die mykenische Keramik und der übrige Einfluss der mykenischen Kultur (die mykenische Schrift mitgerech-

¹ MARINATOS-HIRMER, Kreta u. das Myk. Hellas σ. 113.

net) massenhaft auf der Insel. Die Ausgrabungen der letzten Jahre brachten als Resultat dass Enkomi, unweit von Salamis, die Alasia der Texte sein muss, da Alasia nur einen Teil der Insel, ja manchmal nur eine Stadt bedeutet.

Schon die Struktur dieses Namens zeigt, dass er griechisch sein muss. Aus der anderen Seite ist es wohlbekannt, dass die Kolonisten in jeder Zeit Namen aus der Metropole mit in die neue Heimat bringen. Es kann deshalb kein Zufall sein, dass im Gebiet nördlich des späteren Königreichs des Nestor, wo sich das arkadische Element bis in die römische Zeit hinein erhalten hat, der obige Name vorkommt. Das in Frage kommende Gebiet, wo in der Nestoris und sonst in der Ilias der junge Nestor auch gegen die Arkader zu kämpfen hat, ist die südliche Elis, die Pisatis und der Landstrich um den Alpheios. Unweit von Olympia existierte eine Stadt und sehr wahrscheinlich eine ganze Provinz, die Alesion in der Ilias heisst. Auch genealogisch ist die Stadt mit der mykenischen Tradition (Pelops, Hippodameia) und aus der anderen Seite mit dem mykenischen Attika verbunden. Etwa im 5. Jh. v. Chr. heissen die Bewohner der Stadt oder Provinz Alasyēs in einer Inschrift und etwas später kommt der Name Lasion vor. Bis zu Xenophons Zeit die Alasyeis behaupteten, sie seien Arkader, was die Eleer zugegeben hatten. Der Name der Stadt kann das kyprische Alasia erklären, während der Name Aipy (eine von den Städten Nestors am Alpheios) in der kyprischen Aipeia (dem älteren Namen von Soloi) weiter gelebt hat.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ ΜΗ ΜΕΛΩΝ

ΒΙΟΧΗΜΕΙΑ.—**Ἡ ἐνσωμάτωση τοῦ $\text{CH}_2\text{COONa}-\text{I}-\text{C}^{14}$ εἰς τὰ Φωσφολιποειδῆ τῶν λευκῶν αἰμοσφαιρίων φυσιολογικῶν καὶ λευχαιμικῶν ἀτόμων***, ὑπὸ **Κ. Μοίρα** καὶ **Γ. Λεβῆ****. Ἀνεκοινώθη ὑπὸ τοῦ κ. Γεωργ. Ἰωακείμογλου.

Ἡ ἐνσωμάτωση τοῦ ραδιενεργοῦ ὄξεικου Na ὑπὸ τῶν λιποειδῶν τῶν κυττάρων τοῦ αἵματος ἐν ἐπιφάνει (in vitro) καὶ ὑπὸ καταλλήλους συνθήκας ἀποτελεῖ δόκιμον μέθοδον ἐρεύνης τῆς ὑπὸ τῶν κυττάρων τούτων συνθέσεως λιποειδῶν (1, 2, 3).

Τὰ οὕτω σχηματιζόμενα λιποειδῆ διέρχονται ταχέως εἰς τὸ ὑγρὸν τῆς ἐπιφάνειας.

* (Ἐκ τῆς Θεραπευτικῆς Κλινικῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν).

** C. MIRAS and G. LEVIS, The incorporation acetate - I - C^{14} in phospholipids fraction by normal and leukemic white blood cells.